

Al Barid

البريد

Nieuwsbrief

Nummer 6

Zomer 2024

Inhoud:

- Van de redactie	Jan van Zellem	2
- Agenda		2
- Postale routes	Redactie	3
- Damnatio Memoria	Theo Kester	4
- Portbrieven van (Trans)Jordanië	Avo Kaplanian	6
- Stempelwaggen II	Jos Strenght/Jan van Zellem	11
- Port Fouad, Egypte	Rien van Ast	13
- Nieuwe uitgiften Gaza conflict	Jan van Zellem	15

Hierbij de zesde uitgave van de nieuwsbrief.

De laatste vergadering, de algemene ledenvergadering was redelijk goed bezocht. Er was een voordracht (zie extra nummer en pagina 3) van Folkert Bruining en een veiling. Prima. Ook werd deel 1 van het brieven toernooi gehouden. De laatste twee onder de bezielende leiding van Theo Hooft

Dit nummer leidt ons weer over vele grenzen.

Wat Damnatio betekent legt Theo Kester uit in zijn artikel over Perzië/Iran. Avo Kaplanian neemt ons mee naar de portzegels van Jordanië, Het vervolg van de stempelvlaggen en Rien van Ast brengt ons naar Port Fouad in Egypte. In de rubriek Nieuwe Uitgiften kijken we naar de uitgiften rondom het Gaza conflict.

Na ieder artikel of bijdrage wordt het emailadres van de schrijver vermeld.

Bij vragen, aanvullingen en opmerkingen geef een reactie. Dat bevordert het contact en geeft verdieping voor de schrijver en de vereniging. Natuurlijk mag dit ook via de redacteur: redactie.pv.albarid@gmail.com

Stuur ook wat in, samen de filatelie delen!!

Nieuw: Neutrale emailadressen voor het secretariaat namelijk: secre.pv.albarid@gmail.com en voor de redactie: redactie.pv.albarid@gmail.com
GRAAG BIJ CONTACT OF INSTUREN DEZE E-MAILS GEBRUIKEN

Agenda:

- 25 mei vergadering FCIW Al Barid, Woerden
- 30 mei - 1 juni Paris-Philex 2024 in Parijs, Frankrijk
- 30 mei - 2 juni Nordia 2024 in Langesund, Noorwegen
- 5 - 7 september: **FilaFair Revenue 2024**, 's-Hertogenbosch
- 21 september vergadering FCIW Al Barid, Woerden
- 17 -20 oktober 2024 Hafnia, Kopenhagen, Denemarken
- 1 en 2 november Postex, Barneveld
- 23 november feestelijke vergadering FCIW Al Barid, Woerden
- 28 en 29 december Oudjaarsbeurs, Houten

In de extra nieuwsbrief van april 2024 is het verslag weergegeven van de voordracht van Folkert Bruining over de postale routes in het Midden-Oosten.

Het plan is om in 2025 een glossy uit te brengen over de verschillende postale routes in ons verzamelgebied

Als reminder de lijst die door Folkert Bruining is voorgesteld. Ondertussen zijn er een klein aantal aanmeldingen geweest.

Is iets zelf uw aandachtsgebied of misschien leuk om u eens te verdiepen in een ander interessegebied. Nu heeft u uw kans.

EEN VOLGENDE 'SPECIAL' OVER POSTROUTES?

Postroutes in het Nabije en Verre Oosten

Onze leden wordt gevraagd na te denken over een 'special' over postroutes. Indien zich voldoende schrijvers aanmelden wil Folkert Bruining de redactie op zich nemen. Special gepland 2025 dus ruim de tijd!

Ook al moet het nog worden opgezet geef u alvast op bij de redactie: redactie.pv.albarid@gmail.com

Mogelijke ideeën zijn:

1. Cairo-Baghdad, luchtverbinding
2. Baghdad-Haifa, overland
3. Postroutes Baluchistan-Perzië, overland
4. Pakistan-Afghanistan, via Kyberpas (Kabul-Peshawar), exchange office Landikhana
5. Pakistan-Afghanistan, Quetta-Kandahar
6. Perzië-Afghanistan, de weg van Mashad naar Herat
7. Postvoorziening Dodecanesos vanuit Smyrna
8. Khedivial Mail Lines
9. Iraqi Railways, I.R.-labels
10. De Hejaz-spoorlijn in Syrië na W.O.I.
11. Bombay-Karachi Sea Post Office

Damnatio memoriae van Sjah Ahmad Qadjar.

Het vervloeken van de nagedachtenis (herinnering) aan iemand of een regeerperiode van iemand wordt 'damnatio memoriae' genoemd. Met andere woorden: het gaat om het onteren van een persoon door deze te verwijderen uit de collectieve herinnering. Dit verschijnsel is al bekend sinds het derde millennium voor onze jaartelling. Het ging toen om een persoon uit het Akkadische Rijk in Mesopotamië. Bij damnatio memoriae kan het bijvoorbeeld gaan om het vernietigen van beelden en het verminken van afbeeldingen, maar ook door personen te verwijderen uit inscripties. Een beroemd voorbeeld is Antonius, de tegenstrever van Octavianus, de latere keizer Augustus. Antonius was diverse malen getrouwd, maar zijn laatste vrouw was Cleopatra VII (de bekende Cleopatra). De burgeroorlog tussen Antonius en Octavianus culmineerde in de Slag bij Actium in 31 voor Christus. Antonius leed hier een smadelijke nederlaag en vluchtte met Cleopatra naar Alexandrië. Daar pleegde Antonius zelfmoord. Het is bekend dat er vele beelden (bustes) van hem zijn vervaardigd, maar er is geen enkel beeld of afbeelding van hem, gemaakt door tijdgenoten, aan ons overgeleverd.

Een bekende manier om te laten zien dat er een regime-wisseling heeft plaats gevonden op filatelistisch gebied, is het voorzien van zegels van een langlopende serie met een opdruk en/of strepen te zetten door een afbeelding van de vorige heerser. Een goed voorbeeld hiervan is de langlopende serie uit Iran (1979, Mi 1938-1946) met als opdruk Islamitische Republiek en met zeven verticale balken door de afbeelding van het hoofd van sjah Reza Mohammad Pahlavi (AFB 1).

Afb. 1. Sjah Reza Mohammad Pahlavi (Mi 1941)

Een andere revolutie vond plaats in 1925. In dat jaar is sjah Ahmad van de Qadjar-dynastie afgezet door zijn opvolger Sjah Reza Pahlavi, de vader van sjah Reza Mohammad Pahlavi, de laatste sjah. Er zijn drie series met opdrukken verschenen, waarvan een met opdrukken op een langlopende serie met als afbeelding sjah Ahmad (AFB 2-4).

Afb. 2-4. Voorbeelden van drie series met overdrukken (Mi 509, 516 en 529)

Naast dit 'normale' proces van 'damnatio memoriae' heeft er nog een ander proces plaats gevonden in het toenmalige Perzië, een soort nabehandeling. Na de machtsovername in 1925 door Reza Sjah Pahlavi zijn brieven, gefrankeerd met zegels, waarop sjah Ahmad was afgebeeld, maar nog niet voorzien van een opdruk, *achteraf* met stempels behandeld, waarbij de afbeelding van sjah Ahmad Qadjar werd uitgewist (AFB 5-6).

Afb. 5-6. Twee uitgewiste zegels (op Mi 488 en 490)

Deze praktijk werd uitgevoerd op postkantoren, met name in het westen van Perzië. Deze handeling vond plaats, wanneer de brieven arriveerden op het postkantoor. Er zijn ook brieven bekend, waarop geen stempel werd gezet, maar waarop de afbeelding van sjah Ahmad Qadjar werd afgeplakt met een stukje papier.

In de Iran-catalogus van Michel wordt dit onderwerp niet behandeld. Farahbakhsh (The Stamps of Iran 2023, pag. 75) besteedt beperkt aandacht hieraan. Op internet zijn deze zegels te koop voor zo'n € 40-50.

Ik heb ook een vraag in dit verband: zijn er meer nabehandelingen bekend op postzegels in de wereld van Al Barid vanuit de optiek 'damnatio memoriae'? Graag reacties naar theodorus.kester@gmail.com.

Inleiding:

In samenspraak met Avo Kaplanian een paar inleidende opmerkingen.

- 1) Het strafport is altijd het dubbele van het ontbrekende frankeerbedrag.
- 2) De posttarieven en dus de **port**tarieven veranderen door de tijd. Dit is dus ook afhankelijk van de wisselkoers van de verschillende valuta ten opzichte van elkaar. Bijvoorbeeld: ½ penny = 10 centimes = 2 mill. in 1910. Bij strafport is 10 centimes dus 4 mill.
- 3) Met dank aan Tobias Zywietz voor zijn opmaak zoals terug te zien zal zijn in The Middle East Philatelic Bulletin 27
- 4) De poststukken zijn niet op ware grootte afgebeeld. Dit om zoveel mogelijk in onze nieuwsbrief te tonen.
- 5) Voor vragen of aanvullingen avo1945@hotmail.com

Over het algemeen zijn portbrieven niet erg gebruikelijk en die van (Trans)Jordanië zijn zeker niet gemakkelijk te vinden, vooral de eerste uitgiften en die met speciale opdrukken

De eerst uitgegeven portzegels zijn die van begin september 1923 (MiNr. 1-A4, SG D112-D115) en oktober 1923 (MiNr. 5-10, SG D117-D122). Deze twee sets waren de Hejaz-zegels met de Arabische opdruk “مستحق” MUSTAHAQ dat DUE/PORT betekent, zie fig. 1.

Brieven met opdruk op postzegels van Palestina uit 1925 en 1926 en de door emir Abdullah overdrukte uitgiften uit 1929 zijn vrij schaars op brief (MiNr. 11-16, SG D159-D164) en (MiNr. 17-22, SG D165-D170 en MiNr. 23-28, SG D183-D188)

Later, in april 1929, werden de eerste portzegels voor Transjordanië geproduceerd door Perkins Bacon in Engeland (MiNr. 23-28, SG D183-D188). Deze uitgifte werd gevolgd door de uitgiften van 1942 (MiNr. 29A-34A, 35-37, SG D230-D232) en 1944 (MiNr. 29C-33C, SG D244-D248).

Deze laatste uitgiften komen vaker voor en werden inderdaad veel gebruikt, zoals Abed H. Najjar stelt op pagina 82 van zijn klassieke boek "The Postal History of Jordan, 1400 – 1959", dat in 2006 werd gepubliceerd. Hier volgt een aantal van dergelijke portbrieven waarop het gebruik van dergelijke zegels op brieven te zien is die niet de vereiste frankering hadden.

Figuur 1: Hejaz-postzegel overdrukt met 'Arabische regering van het Oosten, 9 Sha'ban 1341' in het Arabisch en verder overdrukt met 'port' in het Arabisch. September 1923. Variëteiten: De 1 p. portzegel met de omgekeerde 'Port' opdruk die werd gebruikt voor gewone frankering. Dit is hoogst ongebruikelijk omdat een portzegel werd gebruikt als frankeerzegel. De port opdruk is kopstaand. De brief werd in Amman verstuurd naar Choueifat (Beyrouth), Libanon. Afgestempeld met het Amman District datumstempel van 1.01.1925. Op de keerzijde: Transitstempel van Damascus 2.01.1925 en aankomststempel van Beyrouth 3.01.25.

Eerste overdruk "Due/ East of Jordan" in het Arabisch op de E.E.F. (Waterlow printing) postzegels van Palestina. 1 november 1925. Brief uit Engeland gefrankeerd met een King George V 11/2 d stempel, vlagstempel Londen 1928. Geadresseerd aan Capt. Lockhart van de Trans-Jordan Frontier Forces (T.J.F.F.) in Zerka, Jordanië. De ondergefrankeerde brief werd bij aankomst in El-Zarqa belast met portzegels van 4 m en 8 m. Ontwaard met de El-Zarqa datumstempel van 13.04.1928. Transit skeleton poststempel van Haifa 9.04.1928 op de achterkant.

Typografische overdruk, 26.02.1926, complete set van zes waarden op brief: 1 m op 1 m; 2 m op 1 m, 4 m op 3 m, 8 m op 3 m, 13 m op 13 m en 5 p op 13 m. Brief van Aswan, Egypte naar Amman met 4 millièmes zegel King Fuad I afgestempeld in Aswan 1.10.1926. Op de achterkant een stempelvlag van Haifa 2.10.1926. De door Amman toegevoegde portfrankering van de uitgave van februari 1926 werd afgestempeld op 7.10.1926.

Ansichtkaart verzonden op 4.03.1935 van Duitsland naar Amman. De kaart wordt bij aankomst met de hand afgestempeld in Amman met het rechthoekige 'port' in het Arabisch en het cijfer '9' in blauw handschrift. De kaart werd belast met een verticaal paar van de 4 m en 1 m portzegel ter waarde van 9 mils, afgestempeld in Amman 19.03.1935.

Brief verzonden van Amman naar Harrow, Engeland, op 20.06.1936. Gefrankeerd met een horizontaal paar 5 mls King Abdullah postzegel. De brief werd bij aankomst in Middlesex op 25.06.1936 belast met een Britse 3 d portzegel. Verder zijn er 2 handstempels: "3 D" en een "T" geplaatst in een cirkel.

Inkomende brief uit Egypte gefrankeerd met slechts 5 m met verschillende in rood handschrift aangegeven getallen, die aanduiden hoeveel port er betaald moest worden: namelijk 19 m. Vier portzegels (een 1 m, twee 4 m en een 10 m) werden bij aankomst in Amman op 01.07.1936 aangebracht om aan de ontoereikende frankering te voldoen.

- Inkomende brief uit Egypte gefrankeerd met slechts 15 mills met verschillende fiscale markeringen, handgeschreven in het rood. Namelijk 7 mills om te voldoen waarvoor drie portzegels (1 m bruin, 2 m geel en 4 m groen) bij aankomst in Amman met datumstempel 12.02.1937 zijn aangebracht.

Brief ondergefrankeerd met 15 mills Young Farouk van Ismailia, Egypte naar Amman en met de hand geplaatste rechthoekige kader in violet en met geschreven in het Arabisch 7 mills in het rood. Er zijn drie portzegels (1 m, 2 m en 4 m) bijgeplakt die het tekort van 7 mills aanvullen en afgestempeld met het Amman circulaire datumstempel 26.01.1938.

Wordt vervolgd

Zoals in de vorige nieuwsbrief is vermeld is er een indeling gemaakt. Dit keer de portstempel als zegels, zeg maar de machine stempels met waarde opdruk al of niet met reclame.

Egypte was een van de eerste landen die een portvlagstempel gebruikte. Gedurende een korte periode in 1922 werd een Moss (Nieuw-Zeeland) machine gebruikt door de Nationale Bank van Egypte in Caïro. Pas in 1933 werden de portostempels weer in gebruik genomen.

Alle postzegels hebben het opschrift "EGYPTE", "EGYPTE", "ARE", "RAE", "RAU", "UAR", of hebben Arabisch schrift zonder westerse inscriptie. Er zijn maar weinig portzegels die een portnummer (M#) hebben, maar veel hebben een licentienummer (L#), in het Arabisch.

Hoewel vervaardigd in Duitsland werd de Nessim-machine (type PV1) alleen in Egypte gebruikt. Bron: Meter Stamp Catalogus van de Meterstamp Society

Algemeen stempel van Port Said, 25 II 53 gefrankeerd met **machinezegel 52 mills** met Farouk kroon en tughra (soort gekalligrafeerde handtekening) net vóór de abdicatie van de koning. Censuurbrief met normaal stempel Port Said T. en 2 x Egyptisch censuurstempel en censuur strook naar Zwitserland.

Rond censuurstempel op gewone post, zeshoekig stempel alleen op de censuurstrook.

Machine stempel van na de abdicatie van de koning Farouk, dus zonder kroon. Luchtpost en censuurbrief van Cairo van de Barclay Bank, **62 mills** postes naar Amsterdam, Holland 23 VI 53: Barclay Bank (domein, koloniaal en overzee)

Algemeen beheer van het fonds van het Duitse Rijk in Egypte. Afzender: Bureau van de bezette en gecontroleerde gebieden in Egypte. **Machine zegel 22 mills**, Le Caire, 11 VI 48 met censuurstempel naar Celje, Joegoslavië

Inauguratie van de Egyptische havenstad Port Fouad (1926)

De nieuwe havenstad Port Fouad ligt aan het Suezkanaal en is gebouwd ter ondersteuning van de toenemende bedrijvigheid in het aan de overkant gesitueerde Port Said. Dit is in feite een stukje van de Sinaï woestijn.

Op 21 december 1926 werd het nieuwe postkantoor aldaar geopend. Aan de geplande opening was al de nodige ruchtbaarheid gegeven. Filatelistisch werd de serie van het scheepvaartcongres (9 december 1926, 5, 10 en 15 mills, Michel 109/111) en de 58^e verjaardag van Koning Fouad I (2 april 1926, 50 piaster, Michel 104) overdrukt met "PORT FOUAD". Bovendien werd het woord "Le Caire" op de drie laagste waarden met een zwart balkje overdrukt.

De oplage was zeer beperkt (2500 zegels voor de 5, 10 en 15 mills; 1520 exemplaren voor de 50 piaster Michel 112/115) en zorgde voor een ware toeloop op de dag van de opening. Doordat de leiding van de postzegelproductie het grootste deel al had opgekocht ontstonden er door de woede rellen waarbij zelfs vijf doden waren te betreuren (New York Times).

De zegels waren alleen te koop en af te stempelen in dit postkantoor.

Eén vel van de 50 piaster bevatte een omgekeerde opdruk. Deze werd echter voor de opening al vernietigd.

Deze serie ontbreekt in vele Egypte verzamelingen.

Er zijn ook FDC's van verschenen en natuurlijk zijn er gevaarlijke vervalsingen bekend.

Rien van Ast

Literatuur: Egypt Stamps & Postal History by Peter A.S. Smith
 Afbeelding FDC: Handbook and Catalogue of Egypt; First Day Covers
 1866-1952 by Hany H. Makram

Bij vragen of reacties: rienvanast@gmail.com

Nieuwe uitgiften

Jan van Zelleem

Naar aanleiding van het Gaza-conflict geven meerdere met name Islamitische landen postzegels uit. In deze nieuwsbrief Tunesië, Maleisië en Jordanië.

Bij vragen of reacties: [redactie](#)

Freedom for Palestine

Karakteristieken Tunesië:

- Titel: Vrijheid voor Palestina
- Uitgifte datum 29 februari 2024
- Ontwerp: Amor Zammouri
- Waarde: 2^d,0; Tunesische Dinar
- Grootte: zegel: 30x40 mm
- Druktechniek: Offset
- Druk: Tunesische Post Drukkerij
- Filatelistische producten: Eerste dag envelop en Postkaart
- Velletje gekenmerkt door uitsparing tussen de zegels in de vorm van een vis en extra afgedrukt landkaart in de 4 basiskleuren voor het drukproces.

Karakteristieken Maleisië:

- Titel: Solidariteit met het Palestijns verzet
- Uitgifte datum: 18 januari 2024
- Formaat: 36x40 mm
- Druktechniek: Offset
- Waarde: 1,30 Maleisische Ringgit
- Bijzonderheid: Oorspronkelijk gepland voor uitgifte op 14 december 2023

Karakteristieken Jordanië:

- Opdruk op zegel uit 2003: Keizer Hadriaans triomfboog in Jerash
- Opdruk: Veerkrachtig/Verzet Gaza
- Uitgifte datum: 27 oktober 2023
- Formaat: 30x25 mm
- Tanding: $12\frac{3}{4} \times 13\frac{1}{4}$
- Waarde: 1 JD Jordaanse dinar
- Bijzonderheid uitgifte: 20 dagen na 7 oktober 2023

Volgende keer: Vervolg Portzegels, Stempelvlaggen en uw bijdrage?!